

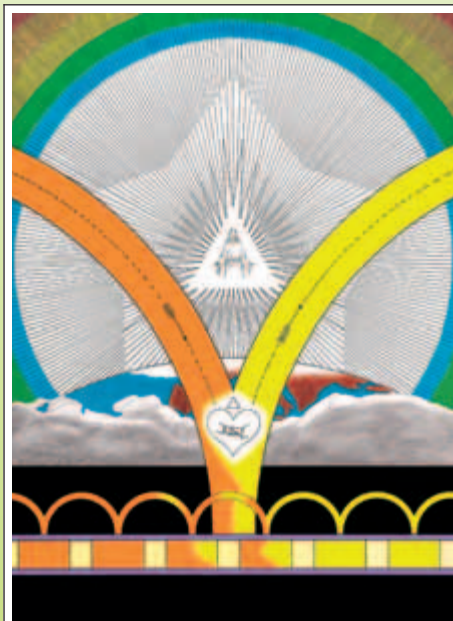
KOSMOS

**TIJDSCHRIFT OVER DE GEESTESWETENSCHAP VAN MARTINUS
HET DERDE TESTAMENT**

DE OORZAAK VAN HET LOT VAN DE AARDMENS
door **Martinus**

IS DE GEESTESWETENSCHAP VAN MARTINUS WETENSCHAP?
door **Hans Wittendorff**

**LIEVER OP EEN HOUTVLOT DE ATLANTISCHE OCEAAN OVER
DAN EEN VASTE BAAN OP KANTOOR**
door **Martinus**

HET SYMBOOL OP DE VOORKANT

Het symbool op de voorkant – “de volmaakte mens naar Gods beeld, als zijn gelijkenis” (Gen. 1:26) - toont ons het volmaakte gedrag of “het toekeren van de linkerwang, als we op de andere geslagen worden” (Matth. 5:39).

Onderaan op het symbool wordt de ontwikkeling van het dier (oranje) naar de volmaakte mens (geel) getoond. De rechthoekige, oranje gebieden symboliseren onze fysieke aardse levens van geboorte tot dood. De daartussen gelegen kleinere, witgele gebieden tonen dat we ons tussen de fysieke aardse levens in in de geestelijke werelden bevinden. Na ieder verblijf in deze geestelijke werelden begint een nieuw aards leven, gebaseerd op de eigenschappen en aanleggen die we tijdens de voorafgegane aardse levens ontwikkeld hebben. De oranje en gele bogen laten zien dat ons lot een resultaat van ons eigen denken en handelen in onze voorafgegane en ons huidige aardse leven is.

De grote oranjekleurige boog die van links naar rechts naar het midden loopt, symboliseert een onaangename of zogenoemde ‘slechte’ handeling die tegenover iemand begaan wordt. Deze handeling wordt met vriendelijkheid en begrip beantwoord, wat hier met het hart en de gele boog gesymboliseerd wordt. Het symbool toont zodoende de gehele inwijding van de volmaakte mens in het lots- en levensmysterie, zijn inzicht in het eeuwige leven, in de ontwikkeling en de wet van het lot: “Wat je zaait, zal je oogsten” (Gal. 6:7).

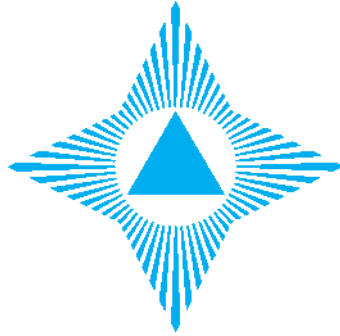
Door deze eeuwige wet leren we allemaal tussen goed en kwaad te onderscheiden. We worden volmaakt en worden “de ware mens naar Gods beeld, als zijn gelijkenis”. Voor een uitgebreidere verklaring zie *Het Eeuwige Wereldbeeld 2*, symbool nr. 23.

INFORMATIE OVER HET WERK VAN MARTINUS

Het tijdschrift KOSMOS wordt uitgegeven om de lezer inzicht te geven in het wereldbeeld van Martinus, dat met zijn kosmische analyses de lezer tot humaniteit en naastenliefde wil inspireren.

Dit wereldbeeld, dat de geestelijke wetten en principes van het leven helder uiteenzet, heeft Martinus beschreven in zijn levenswerk: HET DERDE TESTAMENT. Het werd geschreven voor mensen die een verklaring van het leven zoeken die zowel hun gevoel als hun intelligentie tevreden kan stellen, op verstand berust en logisch is.

Martinus wilde zelf niet dat zijn werk tot de vorming van een sekte of vereniging zou leiden. Het is toegankelijk voor iedereen die de verklaring van de eeuwige levenswaarheden in de vorm van logische gedachtereeksen wil leren begrijpen.

De oorzaak van het lot van de aardemens

Martinus

(bewerkt door Mogens Møller)

Het geloof in goddelijke wraak en goddelijke bevoorrechting

Voor de meeste mensen op aarde is hun dagelijks lot een ondoorgroendelijk mysterie. Ze begrijpen niet waarom sommige mensen ongelooflijk lijden en ongelooflijke moeilijkheden moeten doormaken, terwijl er anderen zijn van wie het lot een volmaakt leven op rozen is. Omdat zowel het ongelukkige als het gelukkige lot al direct na de geboorte kan beginnen, kunnen de betrokken wezens het dus schijnbaar niet zelf veroorzaakt hebben. In dit perspectief gezien wordt het leven één groot 'waarom'?

Op die vraag hebben de godsdiensten antwoord proberen te geven. In de ongelukkige of duistere lotsbestemmingen hebben de mensen de straf van een toornige God of van goden willen zien, en in de lichte of geluk-

kige lotsbestemmingen de bevoorrechting of gunst van de god of goden. Ze hebben dus in hun geloof in een goddelijke voorzienigheid alleen maar een of meer wezens met zuiver aardemenselijke zwakheden of eigenschappen kunnen zien, wezens die zowel toorn als de behoefte om te straffen, zowel de drang tot vervolging als wraakzucht konden voelen.

Vanuit zo'n gedachtegang is het heel gewoon geweest dat de mensen het gevoel hadden dat ze iets moesten doen om de goden te behagen om daarmee bij hen in de gunst te komen en hun lieveling te worden. Daarom kennen de oude godsdiensten heel veel offerdiensten, het beste dat de mensen bezaten werd geofferd, al moesten het hun eigen kinderen zijn.

In het jodendom was de ontwikkeling zover gevorderd dat de mensen in één god geloofden als de schepper

en instandhouder van al het levende. Ze waren echter niet verder gekomen dan dat ze deze god zagen als een god van strijd en wraak, die in angst en beven aanbeden diende te worden.

Het verhaal over Abraham in *het Oude Testament* (Gen. 22:1-19), die zijn zoon Isaäk aan de Heer wilde offeren maar daarin op het laatste moment door de Engel des Heren verhinderd werd, toont aan dat in een bepaalde periode zelfs de gedachte aan het offeren van mensen de joden niet vreemd geweest is, en dat ze in plaats daarvan overgingen op het offeren van dieren.

Bloedige offers van mensen en dieren hebben bij alle volken in een bepaalde periode van hun ontwikkeling deel van hun ceremonieën uitgemaakt. Dierenoffers vinden vandaag de dag op aarde nog plaats. Met het offeren van mensen is het in onze geciviliseerde tijd toch zeker wel afgelopen? Dat zou je wel denken, maar desalniettemin is de voorstelling van een toornige god nog zo sterk in de bijgelovige ziel van de mensen, dat een van de grote wereldgodsdiensten het offeren van een mens als het voornaamste element in zijn dogmatiek heeft.

‘Offer’ en ‘verzoening’ in het christendom

In de verzoeningsleer van het dogmatische christendom wordt de kruisiging van Jezus beschouwd als een noodzakelijk verschijnsel om God die kwaad op de mensen is vanwege hun zonden, milder te stemmen. Door dit bloedige

offer te accepteren zal de Heer genade voor recht laten gelden en elke aardemens zijn zonden vergeven, mits hij in biecht en berouw naar dit offer zal verwijzen en blind gelooft dat Christus als ‘offerlam’ hem met zijn bloed bevrijd heeft van de straf die uit de eeuwige pijn in de hel zou bestaan.

Kijk eens, wat voor bijgeloof en heidendom hier in de vorm van ‘christendom’ een groot deel van de mensheid in geestelijke nevelen gehuld heeft! Het kan echter niemand verweten worden dat dat zo geweest is. De mensheid is niet rijp geweest voor een hoger inzicht in wat de eigenlijke oorzaak van haar lot is. Dit bijgeloof kan echter niet blijven bestaan in een godsdienst die de liefde als fundament heeft. Naarmate de instelling van de aardemens steeds humaner of naastenliefdevoller wordt, wordt het steeds moeilijker voor hem om te begrijpen dat God - om de aardemens zijn zonden te vergeven en hem van straf te vrijwaren - in ieder geval één ander wezen gestraft wilde hebben, en dan ook nog een wezen dat onschuldig was en een volstrekt voorbeeldig leven geleid had.

De opvatting dat alle schuldigen hun straf zullen ontlopen, ongeacht hoe slecht en goddeloos ze geweest zijn, als ze maar op het laatste moment accepteren dat een onschuldig iemand het lijden en de straf op zich neemt, komt de meeste mensen van tegenwoordig als je reinste sadisme voor.

Het is niet zo vreemd dat het de intellectuele en human ingestelde

Rembrandt, *De engel des Heren weerhield Abrahams hand en redde Isaäk*

mens moeilijk valt om te begrijpen dat zo'n psyche een god waardig zou zijn. In de gevallen waarin de straf voor een schuldig iemand vervalt, alleen omdat een onschuldig iemand die op zich neemt, heeft de straf zijn doel, namelijk om de misdadiger of zondaar op een realistische manier over zijn zonde of misdaad te beleren en hem schrik voor herhaling in te boezemen en te waarschuwen, gemist.

Als de straf een onschuldig individu treft, is de verbetering van dit individu immers niet het doel van de

straf maar alleen het geven van de straf zelf aan hem. Dan zou het straffen om te straffen en het genot van een wezen te zien lijden, dus de oorzaak moeten zijn van de behoefte van de voorzienigheid om te straffen. Het is echter bij de mensen geen normale vorm van rechtspraak dat een onschuldig iemand zomaar de straf van de schuldige persoon op zich kan nemen, zodat het vonnis voltrokken kan worden, maar de schuldige vrijuit gaat. De aardse rechters zouden dus rechtvaardiger zijn dan de hemelse rechter?

Zou er niet iets mis zijn met zo'n opvatting van de psyche van God? Zo'n bijgeloof kan de kerken niet blijven vullen en de mensen inspireren. Iemand met een humane en liefdevolle instelling kan geen godsbeeld accepteren, waarvan de logische consequentie is dat God een sadist, een monster of een abnormaal en ziekelijk wezen zou zijn.

Lijdenservaringen

De qua humaniteit ontwikkelde mens gaat begrijpen dat de oorzaak van het lijden van de levende wezens en hun mogelijkheid om het te overwinnen, iets is wat zich in hun eigen psyche bevindt. Hij kan een tijd denken dat een God, mocht deze bestaan, een allesbehalve goede en liefdevolle God zou moeten zijn. Zijn humane instelling kan zelfs een tijd lang een atheïst van hem maken, totdat hij in staat is nog dieper te denken en kan nadenken over alles wat er in de godsdiensten nog meer over Gods liefde voorkomt.

En het goede in de mens zelf - zijn behulpzaamheid, zijn vrijgevigheid, zijn medegevoel enzovoorts - waar is dat vandaan gekomen? Dat is gegroeid door zijn ervaringen. De mensen die het meest begrijpen en het behulpzaamst zijn, zijn altijd mensen die zelf moeilijkheden en lijden doorgemaakt hebben. Zij bezitten het ervaringsmateriaal waardoor ze zich kunnen verplaatsen in de positie van degene die lijdt, en zij weten het best wat kan helpen. Maar dan is hun door-

gemaakte lijden dus niet tevergeefs geweest; ze zijn als mens gegroeid. Hun duistere lot heeft dus tot iets geleid.

Dat zou erop kunnen wijzen dat lijden en moeilijkheden een doel hebben, namelijk om de mensen humaner te maken en hen meer begrip bij te brengen voor het lijden van anderen en hen de drang te geven behulpzaam te zijn. In dat geval is lijden natuurlijk geen straf maar een les, een factor die de ontwikkeling naar een liefdevoller levensinstelling stimuleert. Er bestaat geen God die straft, en nog veel minder een God die onberekenbaar is en gunstig gestemd moet worden met speciale offers van onschuldige wezens.

Roepen niet alle mensen, ook de zogenaamde goddelozen, in de ergste tijden van hun ellende naar het onbekende om hulp? Zelfs dieren slaken een kreet, als ze in gevaar zijn; instinctief uiten ze een woordloos gebed om hulp. Maar zij geloven natuurlijk niet in de verzoeningsleer, die ze niet kennen, en ze worden dan ook niet 'verlost'.

En hoe zit het met al die mensen in de loop der tijden, die het christendom niet gekend hebben, zijn die voor eeuwig veroemd? Natuurlijk niet. Heb je weleens gezien dat iemand door zijn gebed om vergeving der zonden van zijn fysieke lijden en moeilijkheden verlost is? Heb je ooit gezien dat mensen die blind in de verzoeningsleer geloven en denken dat ze 'heilig' of 'verlost' zijn of bij God in de gunst staan, door dit geloof geen lijden of moeilijkheden krijgen? Nee, zij lijken net zo goed door het 'kwaad'

bezoekt te worden als de mensen die zij goddeloos of heidens noemen.

Niemand, de gelovigen en ook de heidenen niet, wordt op wonderbaarlijke wijze van zijn lijden bevrijd, omdat een ander wezen voor hem geleden zou hebben. En welke mens met verstand zou er gelukkig mee zijn het ‘Koninkrijk der hemelen’ zo gemakkelijk te verwerven? Zouden dan niet juist de mensen die vanuit zichzelf nog maar heel weinig naastenliefde aan anderen kunnen schenken, ‘verlost’ worden, terwijl de liefdevolle en behulpzame mensen die misschien niet gelovig zijn, veroemd zullen worden? Als dat zo was, zouden we natuurlijk kunnen verwachten meer naastenliefde in de hel te vinden dan in het Koninkrijk Gods of in het Koninkrijk der hemelen. Maar dat is niet zo. “Het Koninkrijk Gods is in u” (Luc. 17:21), heeft Christus gezegd. Hij wist dat de goede en liefdevolle gedachten en gevoelens van iemand die in dezelfde soort handelingen tot uiting komen, de toestand vertegenwoordigen die het Koninkrijk der hemelen genoemd kan worden. Niemand wordt verlost door zich ten koste van anderen de zegeningen van het leven toe te eigenen en er eventueel van te genieten, zodat deze anderen de moeilijkheden in het leven krijgen, of dat nu een Christus is of dat het andere mensen zijn. Juist dit ‘principe van plaatsvervangings’ is voor een groot deel de oorzaak van het ongeluk van de huidige wereld.

Onze eigen ‘kruisiging’

Weliswaar geloven tegenwoordig steeds minder mensen in de verzoeningsleer. Maar anderen onze moeilijkheden op zich laten nemen en ook anderen de schuld geven voor iets waar we in feite zelf de oorzaak van zijn, dat is een algemeen voorkomend verschijnsel en een wezenlijke oorzaak van alle vormen van oorlog die nu in de wereld voorkomen. De mensen moeten leren begrijpen dat de structuur en wetten van het heelal iets heel anders vertellen.

Er bestaat geen absolute ‘zonde’ in de wereld, en daarom zijn er ook geen zonden die vergeven moeten worden. Er bestaat weliswaar een oceaan van lijden en moeilijkheden, maar waarom zouden die het gevolg zijn van de toorn van een demonische God? Als er van God zelf gezegd wordt dat Hij de schepper van deze ‘zondige’ mensen is, moet Hij natuurlijk zelf ook een aandeel in hun ‘zonden’ hebben. Die arme stakkers pijnigen en folteren, omdat ze niet anders zijn dan Hij ze geschapen heeft, zou toch je reinste perversiteit zijn.

Christus, die de mensen heeft laten zien hoe je in iedere situatie kan dienen en liefdevol kan zijn, heeft echter juist gezegd dat God liefde is (1 Joh. 4:8-9). Hij heeft ook gezegd: “Neem uw kruis op en volg mij” (Matth. 16:25). Ons kruis is natuurlijk ons lijden. Christus heeft dus zelf aangegeven dat wij ons lijden moeten doormaken om ‘het één worden’ (Joh. 10:30) met de Vader die liefde is, te kunnen ervaren. Dat

klopt ook met de eerdere vermelding dat de mensen die zelf lijden en moeilijkheden doorgemaakt hebben, meer medegevoel voor anderen hebben en behulpzamer zijn. Lijden of het 'kruis' leidt tot naastenliefde, tot het dienen van anderen.

Waar komen echter het kwaad, de oorlog en het lijden, de ziektes, de misdaden, met andere woorden alles wat zich als duister lot aan de mensen voordoet, vandaan? Waarom is het waar wat Paulus zegt: "Want niet wat ik wens, het goede, doe ik, maar wat ik niet wens, het kwade, dát doe ik" (Rom. 7:19)? Omdat de mens zich nog steeds in zijn scheppingsproces bevindt, en nog geen volschape mens is. Dit 'merkwaardige' dier, zoals sommige wetenschappers de mens noemen, is juist merkwaardig omdat het én geen echt dier én geen echt mens is. Het is een overgangswezen dat op weg is om "de mens naar Gods beeld" (Gen. 1:26) te worden. De daad die Christus als wereldverlosser verricht heeft, is dat hij de mensen getoond heeft hoe het is om een waar mens te zijn, die "het zaad zaait waarin alle geslachten des aardbodems gezegend zullen worden" (Gen. 12:3). Dit zaad is de naastenliefde, die voor alle mensen "de weg, de waarheid en het leven is" (Joh. 14:6).

Omdat de aardemens zich uit het dierenrijk ontwikkeld heeft en nog half dier en half mens is, is het natuurlijk dat de junglementaliteit nog in zijn bewustzijn overheerst. Het verlangen naar vrede en een hogere ontplooiing van scheppingskracht en intelligentie is echter ook aanwezig. Het is de

schuld van het dier in de mens dat we prikkeldraad en schuttingen om onze huizen moeten hebben, en dat er politiek en justitie moet zijn. Het dier in de mens zorgt ervoor dat landen zich bewapenen en hun intelligentie in steeds afschuwelijker wapens tot ontplooiing brengen. Juist het dier in de mens scheidt het duistere lot.

Wij zijn zelf de oorzaak van ons lot

Maar de baby's, die door aangeboren ziektes of door een liefdeloos milieu al een duister lot hebben, hoe hebben die zich dit lijden op de hals gehaald? Het antwoord op alle vragen, die vanzelf opkomen als we aan ons eigen lot en dat van andere mensen denken, ligt in de verschillende godsdiensten verborgen. Bij de Hindoes en boeddhisten heet het karma en reïncarnatie, in het christendom heet het "zoals gij zaait, zult gij oogsten" (Gal. 6:7) en "tenzij iemand wederom uit water en geest geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan" (zie Joh. 3:3-6).

Het is dezelfde waarheid op verschillende manieren tot uitdrukking gebracht, die zegt dat geen enkel levend wezen uit het niets geschapen wordt, maar dat het door middel van ontwikkeling van een primitieve toestand omgevormd wordt tot een hogere waarin het "het Koninkrijk Gods kan zien" (naar Luc. 17:21), omdat het door zijn naastenliefde één met dit rijk wordt.

De naastenliefde is door de mens in de loop van vele levens in zijn

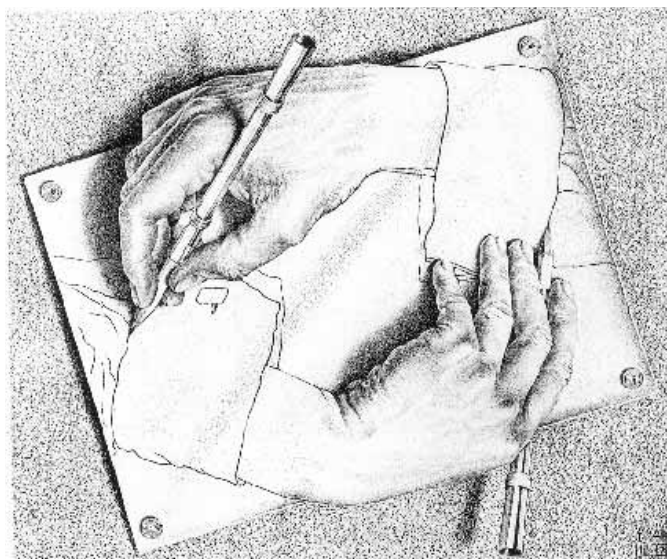
mentaliteit ontwikkeld. Hij moet ondervinden om gelukkig en ongelukkig te zijn, om iemand te zijn die macht bezit en iemand aan wie niemand aandacht schenkt, totdat hij macht over zijn eigen mentaliteit heeft en verheven is boven de lof en kritiek van anderen. Niemand zal méér lijden dan een ander, als we het in een perspectief zien dat zich over meerdere levens uitstrekt.

Niemand kan onrecht ondergaan en niemand kan onrecht begaan, omdat we allemaal oogsten zoals we gezaaid hebben. Daarom is ook niets van wat we aan onaangenaamheden beleven de schuld van anderen. Niemand anders neemt onze slechte daden op zich, maar ook niemand anders dan wijzelf is schuldig aan alles wat ons als lot toevalt.

Wij zijn zelf de oorzaak van ons lot en we hebben de mogelijkheid om

door de handelingen die we nu zaaien - als we ons kruis opnemen en Christus volgen door niet te haten en wraak te nemen, maar vergeving te schenken en vrede te brengen - in de toekomst een lichter en gelukkiger lot te oogsten. De God "in wie wij leven" (Hand. 17:28), en van wie 'de heilige geest' door het heelal stroomt, van elektronen tot melkwegstelsels, is liefde.

Alle krachten of energieën in het heelal bestaan uitsluitend om de levende wezens van nut te zijn. Waar wij ze als het 'kwaad' opvatten, zijn ze in feite het onaangename goede, dat ons de ervaringen verschaft die ons ervan weerhouden werktuigen voor dezelfde krachten tegen onze naaste te zijn. Met zo'n instelling zal de mens geleidelijk aan een goddelijk werktuig worden voor de krachten die de aarde tot een wereld van vrede zullen omvormen.

M.C. Escher, Litho 1948

IS DE GEESTESWETENSCHAP VAN MARTINUS WETENSCHAP?

Door Søren Olsen

Het thema: Is de geesteswetenschap van Martinus een wetenschap?, was een van de thema's die in april 2002 in de cursus op het Martinus Instituut te Kopenhagen behandeld werden. En het antwoord is: nee! De geesteswetenschap van Martinus is volgens de nu geldende criteria voor wetenschap geen wetenschap.

Binnen de natuurwetenschap - de harde wetenschap - kunnen experimenten uitgevoerd worden en kan het resultaat gemeten/gewogen worden. De natuurwetenschappers kunnen de natuur in deeltjes uit elkaar nemen en elke molecule benoemen. Ze hebben ook de mineralen, planten, dieren en alles wat ze in de wereld van de deeltjes en van de sterren en melkwegen hebben kunnen aantonen, geanalyseerd en een naam gegeven. Hier is een 'kosmologie' uit voortgekomen, dat wil zeggen een leer over de wetten en krachten die de ontwikkeling, de orde en 'wanorde' van het heelal sturen. Het moet noodzakelijkerwijs een kosmologie zijn die enkel de materiële kant van de natuur ziet. Tegen die achtergrond wordt de mens als puur fysiek begrepen, dat wil zeggen identiek met zijn lichaam en met alle chemische en elektrische processen die zich daarin afspelen. Deze visie op de mens en op het heelal is een vrucht van het bedrijven van 'echte' wetenschap.

“We zien nu in de twintigste eeuw dus een inwikkelingstijdperk dat zijn eindfase bereikt heeft. Geen enkel wezen kan méér of verder ingewikkeld worden in de materie, dieper begraven worden in meet- en weegresultaten, méér kosmisch dood zijn dan de materialistische godloochende aardemens. Een diepere kosmisch bewusteloze toestand bestaat er niet in het heelal, want dan zou deze bewusteloosheid zo sterk zijn dat het een dood punt of een totale stilte zou zijn waar het individu niet overheen zou kunnen komen.” (Livets Bog, deel 5, par. 1843.)

“Ja, de rechtgelovige binnen de zuivere materiële wetenschap staat zo ver af van de oplossing van het levensmysterie als hij of zij maar komen kan. De ‘verloren zoon’ (Luc. 15:11-32) weet niet meer wie zijn vader is. Het ‘eten van de boom der kennis’ (Gen. 2:17) vindt volop plaats. De ‘dood’ heerst op aarde. Het eeuwige wereldbeeld is verborgen in de duisternis van de nacht.” (De mensheid en het wereldbeeld, boek 8, hoofdstuk 32.)

De humane wetenschappen - de zachte wetenschappen - zijn in onze tijd echter ook erkende wetenschappen, ook al kan men binnen deze wetenschappen geen experimenten doen. Jan Nyborg Tarbensen - een van de inleiders van de genoemde cursus - heeft filosofie

gesturdeerd en heeft een scriptie geschreven, waarin hij aspecten van de kosmologie van Martinus vergelijkt met gedachten van de Amerikaanse filosoof Whitehead. Hij zei, dat de reden dat filosofie nu een geaccepteerde en erkende wetenschap is, deze is dat er in de loop van de tijd (filosofie is zeker de oudste wetenschap) een onderzoeksmethode, een aantal regels, enkele voorwaarden en een kwaliteitsnorm zijn ontwikkeld, waarover men het eens is geworden om die in een wetenschappelijke filosofie te beoefenen.

Svend Åge Rossen beschreef in zijn inleiding van de genoemde cursus dat binnen het kader van de filosofie niet onthuld of wetenschappelijk bewezen kan worden wat waar is. Bepaalde filosofen (o.a. Karl Popper), hebben daarvoor bewijzen aangedragen. De filosofische onderzoeksmethode houdt in dat zij aantoon wat onwaar moet zijn. Dit wordt bereikt door verscheidene filosofen met verschillende gezichtspunten over hetzelfde onderwerp met elkaar te vergelijken, en dan door argumenten aan te tonen wat onwaar moet zijn. Men moet dus de waarheid zien te vinden door alle ideeën en gedachten uit te sluiten waarvan bewezen kan worden dat ze onwaar of minder waar zijn. Of er een absolute waarheid bestaat, kan men niet weten, en mocht die al gevonden worden, dan zou men dat volgens de gebezigde onderzoeksmethode niet kunnen bewijzen aangezien alleen het onware bewezen kan worden.

“Omdat de intelligentie en het gevoel,

kosmisch gezien, in deze zone nog onvolmaakt of gebrekkig zijn, moeten alle wezens de ontbrekende schakels of ontbrekende gebieden in hun kennis hier nog in hoge mate met ‘hypothetische details of theorieën’ invullen. Deze zullen natuurlijk op hun beurt, naar mate het wezen de ‘zone van de grote geboorte’ nadert, steeds realistischer worden of meer met de werkelijkheid overeenstemmen. ‘Filosofie is dus het begin van de werkelijke geesteswetenschap’. Zij brengt de samenwerking tussen het intelligentielichaam en het gevoelslichaam van het individu langzamerhand in zo’n harmonie, dat het intuïtelichaam zich kan gaan ontwikkelen”. (Livets Bog, deel 1, par. 247, verklaring van symbool nr. 5.)

Wij geestesonderzoekers passen nergens in, hoewel we dichter bij de filosofie staan dan bij de natuurwetenschap. We verrichten onderzoek binnen het gegeven kader van een ‘kosmologie’ die vanuit het gezichtspunt van de geestesonderzoeker zelf alles lijkt te omvatten wat nodig is om een persoonlijke zin of bedoeling te kunnen geven aan alles wat er in onszelf gebeurt, en aan wat er om ons heen en in de kosmos als totaliteit plaatsvindt. We zouden het de beste persoonlijke verklaring over de waarheid omtrent het bestaan kunnen noemen, maar we kunnen er tegenover anderen niet op een erkende wetenschappelijke wijze voor argumenteren. Als de vakfilosofie het werk van Martinus gaat bestuderen - zoals Jan N. Tarbensen gedaan heeft en Svend Åge Rossen nu doet

(werkt aan een dissertatie) - zal misschien aangetoond kunnen worden dat Martinus de meest waarschijnlijke verklaring over een ware beschrijving van bepaalde samenhangen heeft.

Jan N. Tarbensen heeft vier hoofdpunten/werkhypothesen opgesteld, als uitgangspunt om onszelf als geestesonderzoekers te beschrijven:

1. Geesteswetenschap is identiek met de Martinus kosmologie (er bestaan echter meerdere geesteswetenschappelijke richtingen). Geestesonderzoeker = hij/zij die het werk van Martinus bestudeert. Ook al zouden we Martinus een filosoof noemen, dan zou het lezen van het werk van Martinus van ons nog geen onderzoeker in wetenschappelijke zin maken, net zo min als iemand vakfilosoof wordt door het werk van Søren Kierkegaard te lezen.

2. Geesteswetenschap is een uitbreiding of verdieping van de Martinus kosmologie. De geestesonderzoeker is iemand die de Martinus kosmologie uitbreidt, er iets nieuws aan toevoegt. Er is waarschijnlijk niemand van wie gezegd kan worden dat hij de Martinus kosmologie in kwalitatieve zin uitgebreid heeft. Door gesprekken met Martinus heeft Per Bruus-Jensen er details aan toegevoegd. We voegen allemaal onze persoonlijke ervaringen toe aan de basisstructuur die Martinus gegeven heeft.

3. De geesteswetenschap/geestesonderzoeker toetst de Martinus kosmologie. Hierin zal de actief lezende geesteson-

Søren Olsen

derzoeker zich waarschijnlijk herkennen. We toetsen naar beste vermogen datgene wat Martinus geschreven heeft. Komt het bijvoorbeeld overeen met onze eigen ervaringen? Roept het weerklank en herkenning in ons op? Iedereen die echt gegrepen is door dit werk, moet erkennen, dat er iets wonderbaarlijks in zijn innerlijk gebeurt, wanneer de grote samenhangen met elkaar verbonden worden. In wezen onderscheidt deze innerlijke vreugde zich natuurlijk niet van de vreugde van iemand die bijvoorbeeld door Kierkegaard gegrepen wordt. Hij of zij leest Kierkegaard ook omdat datgene wat hij schrijft, weerklank en herkenning oproept.

Jan N. Tarbensen vindt overigens niet dat de analyses van Martinus in algemeen wetenschappelijke zin bewijzen genoemd kunnen worden. Door voor-

beelden wijst Martinus ons op enkele samenhangen en beschrijft deze; samenhangen die we rechtstreeks kunnen overzien en waar we qua ervaring vertrouwd mee zijn. Hiermee wijst Martinus ons op de noodzaak van de grote geestelijke samenhangen die zijn geesteswetenschap vertegenwoordigen, en maakt hij deze samenhangen aannemelijk.

4. Geesteswetenschap is een op ervaringen gebaseerde wetenschap. De 'absolute' geesteswetenschap kan alleen beoefend worden door personen met kosmisch bewustzijn. Dit sluit alle 'gewone' mensen uit, en zelfs de kosmisch bewuste onderzoeker kan als fenomeen niet door de wetenschap erkend of geaccepteerd worden. Vanuit een filosofisch materialistische standpunt is het namelijk ondenkbaar dat iemand toegang zou kunnen krijgen tot een 'wijsheidsoceaan'. Men zal echter het fenomeen kunnen onderzoeken dat meerdere personen in de loop van de tijd beweerd hebben inzicht 'van bovenaf' te hebben gekregen.

En wat dan nog? Is het zo belangrijk door de gevestigde wetenschap erkend te worden? In eerste instantie niet! We kunnen doorgaan met Martinus te toetsen. We kunnen elkaar geestesonderzoekers noemen. We kunnen in begrijpelijke taal met elkaar praten. Maar! Het is belangrijk dat we beseffen wat we feitelijk doen. Als de geesteswetenschap van Martinus datgene is waar ik haar persoonlijk voor houdt - en hier moet iedere geestesonderzoeker na-

tuurlijk voor zichzelf het antwoord geven - dan is het een kennis die mettertijd onze kijk op het begrip wetenschap volledig zal veranderen.

Vanuit een geesteswetenschappelijk standpunt zijn alle mensen onderzoekers van het leven, maar slechts enkelen zijn zich bewust van de betekenis van de ervaringsvorming waaraan ze onderworpen zijn. Wetenschap/geesteswetenschap bestaat uit het gebruik maken van de eigen ervaringen om methodisch en bewust onderzoek te verrichten.

“Waarom dan hemel en aarde bewegen om de oplossing van het levensmysterie in die kosmos te vinden die het verst van ons bewustzijn of belevingsvermogen af staan? Waarom zouden we deze oplossing niet in onze eigen kosmos, dat wil zeggen in de tussenkosmos (die van mensen, dieren en planten, red.) zoeken? Deze is namelijk nauwkeurig aangepast aan onze zintuigen, waardoor deze oplossing hier in zijn eenvoudigste en voor waarneming gemakkelijkst toegankelijke vorm voorkomt. De oplossing van het levensmysterie in de beide andere kosmosen (de microkosmos en de macrokosmos) in plaats van in de tussenkosmos zoeken, is immers onnodige omwegen maken. Dat is hetzelfde als mijlenver reizen om iets te zoeken wat je al in je hand houdt, nog helemaal afgezien van het feit dat het absoluut onmogelijk is om de oplossing van het levensmysterie in de beide andere kosmosen te vinden, zolang deze oplossing niet in onze eigen kosmos of in dat gebied van het

heelal dat ons eigen organisme en 'Ik' uitmaakt, gevonden is. Hier verschijnt de wereldstructuur of de oplossing van het levensmysterie in haar allereenvoudigste of simpelste vorm. Ja, deze vorm is zo eenvoudig en onverhuld, dat zij met haar analyses of in de vorm van geesteswetenschap voor iedereen even gemakkelijk toegankelijk is als de godsdienst, waarvan zij de opvolger of erfgenaam is.”(De mensheid en het wereldbeeld, hoofdstuk 22.)

Deze heel specifieke ‘wetenschap’ kan niet serieus bestudeerd worden zonder dat de onderzoeker religieus wordt, hoewel deze geesteswetenschap natuurlijk geen godsdienst of geloofsrichting is. Dit nu, zal geen enkel ‘echt’ wetenschappelijk ingesteld iemand kunnen begrijpen, want een wetenschap die iemand religieus maakt kan toch geen wetenschap zijn! Uit het volgende citaat van Albert Einstein blijkt evenwel dat hij op het spoor was gekomen van meer dan wat zijn fantastische natuurwetenschappelijke prestaties onthullen: “Het is de belangrijkste taak van de kunst en de wetenschap om het kosmische, religieuze gevoel te wekken en in leven te houden”. (Bron: een aanplakbiljet van de Deense apothekersvereniging.)

Feitelijk zouden de natuurwetenschap en de filosofie de onderzoeker religieus moeten maken, omdat de natuur en haar tegenspelers - elk levend wezen - zo fantastisch geniaal in elkaar zitten. De natuurwetenschap denkt dit wonder te kunnen verklaren door het gebruik van scheikunde en natuurkunde en helemaal zonder gebruik te ma-

ken van God. Hierdoor lijkt dit wonder eigenlijk niet zo wonderbaarlijk! Maar volgens de geesteswetenschap moet iets (het levende wezen, red.) verlost/gezuiverd worden, en daar werkt de ontwikkeling helemaal wetmatig aan.

“Omdat de wetenschap de eerste beginnende kennis van het heelal en van het bestaan vertegenwoordigt, vormt zij de buitengrens van de kosmische of geestelijke wereld. Zij is het dagende kosmische bewustzijn. Zij is de frisse zeelucht in de buurt van de zee. De moderne wetenschap zal in feite een onomstotelijk bewijs voor de vergeestelijking van de aardemensheid zijn. (...). Maar als de wetenschap nog maar pas de ‘geur van de zee’ is en niet de ‘zee’ zelf - dat wil zeggen dat zij nog niet honderd procent zuiver is maar nog vermengd is met en gebonden is door veel te grote hoeveelheden zwaarte-energie - en toch al zo’n lichtbron voor de wereld kan zijn, hoeveel meer zal zij dan wel niet gaan betekenen als zij honderd procent zuiver is? Dat wil zeggen als zij zover komt dat zij een uiting is van de allerhoogste basisenergie van het bestaan: de intuïtie of het allesdoordringende licht? We moeten namelijk begrijpen dat de huidige vorm van wetenschap slechts een tijdelijk stadium in haar ontwikkeling vertegenwoordigt, dat voor een nog volmaakter stadium zal plaatsmaken.”

(Livets Bog, deel 1, par. 180.)
(Uit de Deense KOSMOS 6-2003)

LIEVER OP EEN HOUTVLOT DE ATLANTISCHE OCEAAN OVER DAN EEN VASTE BAAN OP KANTOOR

Martinus

Het antwoord van Martinus op een hem toegezonden brief

Martinus voerde een omvangrijke correspondentie. Vaak ging het over mensen die hem om raad vroegen. Jammer genoeg zijn er geen kopieën van zijn antwoorden. Maar zo nu en dan is de vragensteller zelf of een van de naaste familieleden zo attent ons deze antwoorden te sturen. Als iemand in het bezit is van brieven van Martinus dan nemen we die dankbaar in ontvangst. Het Martinus instituut is bezig een groot archief op te zetten over alles wat 'de zaak' betreft. Het toegezonden materiaal zal natuurlijk discreet behandeld worden. U kunt het gerust aan ons overlaten om te beoordelen of de brieven waarde hebben. En kijk eens wat een geluk we hadden om onderstaand antwoord toegestuurd te krijgen.

Beste N.N.,

Ik heb een hele poos geleden een brief van u ontvangen, gedateerd ... en verzoek u mij te verontschuldigen dat ik er niet eerder antwoord op heb kunnen geven.

Ik maak uit uw brief op dat u uiterst ontevreden bent met uw leven. U schrijft onder andere dat er niets is wat u zó verfoeit of verschrikkelijk vindt

als een bekrompen burgerlijk baantje te hebben (...) met alles wat daaraan vast zit (...) een vaste dagindeling, altijd hetzelfde te moeten doen, anderen te moeten gehoorzamen, als een marionet aan zich te moeten laten trekken en dingen te moeten doen die je niet ook maar het minste interesseren. U hebt zo de pest aan elk kantoor of bedrijf dat u liever, als u de keuze daartoe had, op een houtvlot de Atlantische oceaan zou oversteken met de kans daar te verdrinken, dan een baan op kantoor of in de zakenwereld aan te nemen en daar helemaal door in beslag genomen te worden.

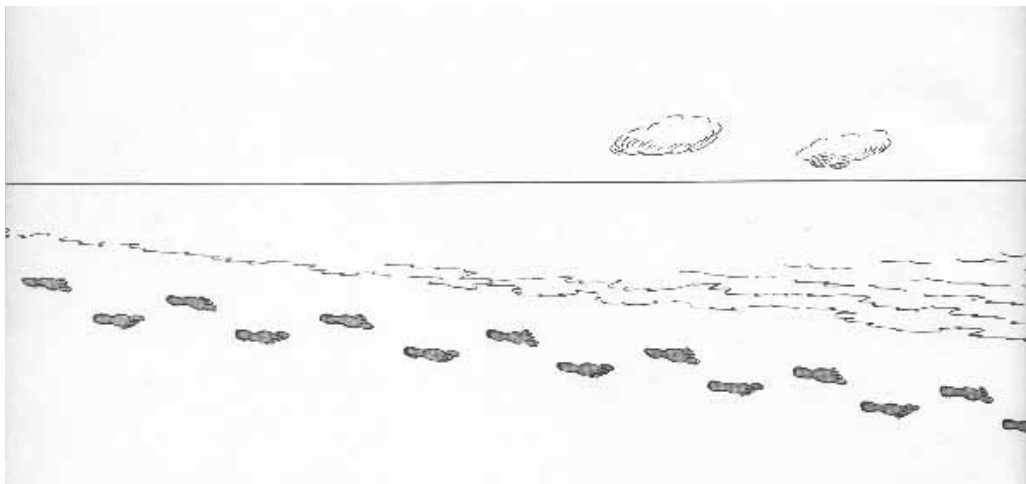
Bovendien schrijft u dat P.P. dat niet begrijpen kan, hoewel uzelf vindt dat het niet zo moeilijk te begrijpen is.

Tja beste N.N. ... Uw situatie is heel goed te begrijpen. U hebt die overduidelijk in uw brief uit de doeken gedaan. Maar wat er de oorzaak van is, daar komt het dus op aan. En wat dat betreft kan ik goed begrijpen dat P.P. - die zelf een buitengewoon vlijtig en werkzaam iemand is en die klaar staat om ieder soort werk te doen dat in een bepaalde situatie van hem gevraagd wordt - er moeite mee heeft uw situatie, die volledig tegengesteld aan de zijne is, te begrijpen. U hebt mij echter om hulp gevraagd en ik zal nogmaals proberen u een inzicht in uw situatie te geven.

Uw levensinstelling is dus dat u er een hekel aan heeft om 'aangesteld' te zijn, om een burgerlijk baantje te hebben, om ondergeschikt aan anderen te zijn en dat u het haat om dingen opgelegd te krijgen die u niet interesseren. U vermeldt hier de kantoor- en zakenwereld en haat dat dus allemaal als de pest. Waar alle mensen overal op aarde, van kleins af aan, voor opgevoed worden - namelijk om zelf de kost te verdienen en in hun levensonderhoud te voorzien, zodat ze niemand tot last zijn - deze volstrekt gezonde en noodzakelijke levensinstelling wijst u volledig af en u onderstreept dat door te zeggen dat u dat verfoeit.

Maar hebt u er wel eens over nagedacht hoeveel u zelf aan de maatschappij of mensen met een burgerlijke baan schuldig bent? Als alle andere mensen

hun betrekking zouden haten en er zich, net zoals u, aan hadden onttrokken of eraan hadden kunnen ontkomen een baan te hebben, hoe zou u dan kunnen hebben genieten van al die zegeningen waarvan u dagelijks, meteen vanaf uw geboorte, als iets vanzelfsprekends gebruikgemaakt hebt? Dat u in nette of prettige kleren en schoenen kunt lopen, dat u in een mooi huis of een fijne flat kunt wonen, dat u, als dat nodig zou zijn, in een ziekenhuis door een arts behandeld kunt worden, dat er fabrieken zijn, elektriciteits- en gascentrales, scholen en onderwijsinstellingen, literatuur, kunst en wetenschap enzovoort enzovoort, dat alles is uitsluitend te danken aan mensen die in meer of mindere mate moeten afzien van datgene waar ze zin in hebben en wat ze dus niet prettig vinden. Beste

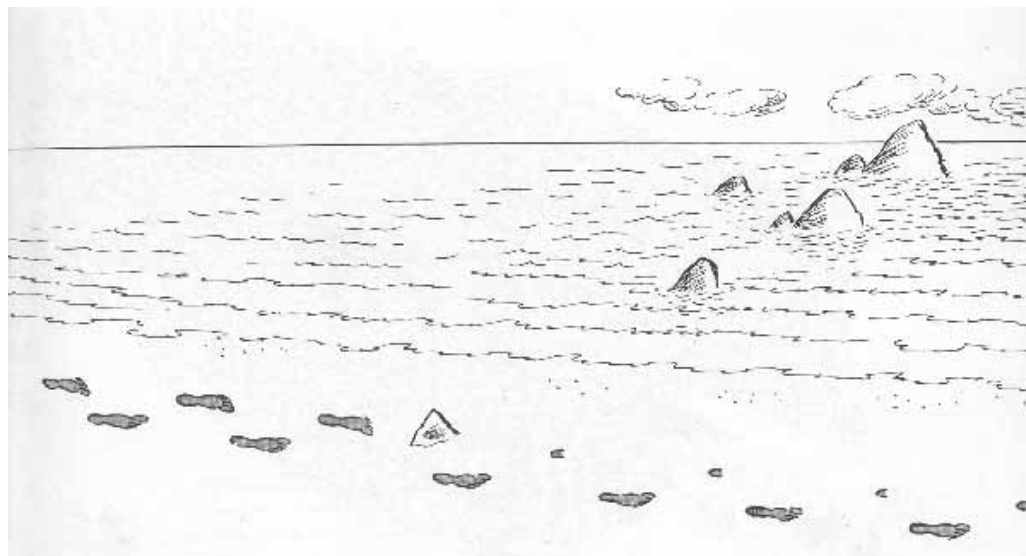
Nothing is simple, J.J. Sempé

N.N. u leeft dus elke dag dankzij het werk van al deze mensen en bent daarom de maatschappij of de mensen met een burgerlijke baan buitengewoon veel schuldig. Kunt u niet zien dat het een ontsporing is om op kosten van andere mensen te willen leven en van het goede des levens te willen genieten? Wij allen zijn onze naaste in het beroepsleven schuldig dat we zelf ook ons steentje bijdragen aan de instandhouding van de maatschappij. Als we dus allemaal, net zoals u, het beroepsleven vervloeken en ervoor vluchten in plaats van de zin ervan te begrijpen, zal de maatschappij te gronde gaan. Als we allemaal klaplopers zouden zijn op het werk van anderen, hoe zou het werk dan gedaan moeten worden? Waarom zou ú een uitzondering zijn? Waarom zou ú op een kantoor of in

een andere betrekking niet het werk doen dat u kunt uitvoeren?

Het is best mogelijk dat u zin hebt om met zaken bezig te zijn die op een hoger vlak liggen dan het zuiver materiële. Maar wie van al die vele gebonden fabrieksarbeiders, degenen die in werkplaatsen en op kantoren e.d. werken - die het u mogelijk maken dat u de zegeningen van de beschaving kunt genieten - willen dat ook niet? Maar een hoger vlak of beschavingspeil dan wat de huidige, materialistische en goddeloze beschaving vertegenwoordigt, is idealisme. Waarachtig idealisme is naastenliefde. En dat betekent dat je liever zelf wilt lijden dan dat anderen lijden, liever zelf aanpakt dan dat anderen het werk moeten doen. Dat houdt in dat je begrijpt dat alles in je eigen lot erop gericht is je “naar de

mens in Gods beeld” (Gen. 1:26) om te vormen. Het betekent dat je alles en iedereen begrijpt, en enkel en alleen dat begrip geeft u, beste N.N., de vrijheid waarnaar u eigenlijk hunkert, maar die u helemaal niet kunt krijgen omdat u bij lange na niet dit begrip en het hiermee verbonden idealisme bezit. Zolang u er zich niet op instelt om een evenwicht te bereiken of in het reine te komen met wat u de mensheid op het materiële vlak schuldig bent, met alles wat het beroepsleven betreft, dat u zegt te haten, dan bent u géén idealist. U bent geen goed voorbeeld voor anderen. En zolang u dat niet bent, kunt u natuurlijk niet tot een hoger vlak behoren dan juist tot het vlak waarop die anderen zich bevinden. U bevindt zich nu dus, kosmisch gezien, eigenlijk op uw juiste plaats. Uw intelligentie is, vergeleken met uw humaniteit, iets te veel ontwikkeld. Daardoor vermoedt u een hoger beschavingsniveau, waartoe u graag wilt behoren. Maar door uw gebrekkig ontwikkelde humaniteit wilt u niet betalen wat het kost om op zo'n hoger beschavingsniveau thuis te horen. U wilt het stuk werk niet verzetten dat gedaan moet worden om de weg af te leggen die naar dat stadium en die vrijheid leidt waarnaar u zo sterk verlangt. Anderen kunnen deze weg echter niet voor u afleggen; u moet zelf persoonlijk aanpakken. En die inzet of opgave is nu juist datgene wat u zegt te verfoeien. Deze afkeer moet u daarom proberen te bestrijden en er dan bereid toe te zijn om zowel wasvrouw als vorstin, fabrieksarbeidster als kantoorjuffrouw te zijn. U

moet de instelling krijgen om ‘liever te dienen dan u te laten dienen’ (naar Matth. 20:28), en dus bereid zijn om zonder gevoelens van haat en verbittering iedere denkbare arbeid te verrichten die God, in de vorm van uw lot, van u mocht verlangen. Houd er eindelijk mee op te denken dat u te goed of te hoogontwikkeld bent om het een of andere soort eerlijke arbeid te verrichten, dat u in een bepaalde situatie door het lot opgelegd is.

Zolang u dit niet geleerd hebt, zolang u het een of andere soort eerlijke arbeid blijft haten, zult u er telkens weer mee geconfronteerd worden, om er uitsluitend in gevangen of opgesloten te worden. Uw instelling zal u dus de weg versperren naar die vrijheid waarop u recht meent te hebben. Wanneer u echter hebt leren inzien dat het werk en het beroepsleven, dat u vandaag de dag haat, in feite levensnoodzakelijke verschijnselen zijn waarmee God u van ‘dier’ in ‘mens’ herschept, en dat u die eigenlijk eerder moet zegenen dan vervloeken, dan zal het zonnige tijdperk van de vrijheid aan de horizon van uw lot gaan gloren. Dan begint uzelf voor anderen licht uit te stralen.

U moet niet denken dat de grootste wijzen mensen zijn die ervoor terugschrikken om eenvoudig werk te verrichten, en dat ze juist daarom geestelijk zo hoog ontwikkeld zijn. Integendeel, het zijn allemaal mensen die klaar staan om elk soort arbeid te verrichten, als ze de mensen daarmee een groter licht of een beter bestaan kunnen geven. De enige reden dat zij zover gekomen zijn is, dat zij leven vanuit de opvat-

ting dat ze op aarde gekomen zijn om te dienen en niet om zich te laten dienen. Het is ook van belang voor u om te bedenken dat Christus een timmermansleerling was, net zoals ook zijn discipelen gewoon een beroep hadden. Zelf heb ik sinds mijn twaalfde aan het beroepsleven deelgenomen. Ik was koehoeder, boerenknecht, werkzaam op een melkfabriek, nachtwaker en op het laatst kantooremployé. Toen deed zich de geestelijke toestand in mijn leven voor die mij de vrijheid schonk om me met de hoogste vraagstukken van het leven bezig te houden. Toch moest ik nog één keer, nadat ik al was begonnen aan mijn grote hoofdwerk Livets Bog, een tijdje een baan als arbeider nemen om in mijn levensonderhoud te voorzien. Ik ben in al die arbeidsomstandigheden echter nooit verbitterd of haatdragend geweest, ofschoon ik ze natuurlijk niet als de vervulling van mijn idealen of doelstellingen voelde. Ik voelde in al die situaties altijd dat ik voor God werkte en dat het iets was

waar ik doorheen moest. Ik voelde dat ik in ruime mate leefde dankzij het werk van anderen. Daarom moest ik, zolang ik nog niet rijp was om de geestesarbeid te verrichten waarmee ik later zo rijkelijk gezegend werd, ook meehelpen het werk uit te voeren waardoor anderen konden leven.

Wel beste N.N.! Ik wou dat ik u een andere brief had kunnen schrijven die prettiger geweest was, maar dan zou ik niet eerlijk tegenover u geweest zijn. Ik heb me uit uw brief een beeld van uw situatie gevormd, en ik kan heel goed voelen hoe pijnlijk deze voor u moet zijn. Daarom heb ik met heel mijn hart de oplossingen gezocht die u onfeilbaar uit het vagevuur kunnen redden, en u, voor zover u dat zelf wilt, die grote levensvreugde kunnen schenken die hierin bestaat, alleen te leven om zijn naaste te dienen en daarmee een vreugde en zegen te zijn voor alles wat leeft.

En hiermee de hartelijke groeten

Sidney Harris

'Probeer er nou maar eens een paar te vinden die op een beer of hond lijken, of zoiets.'

Sempé

COLOFON

Copyright: Martinus Instituut
Kopenhagen Denemarken

Weergave van tekst- en beeldmateriaal
uitsluitend na schriftelijke toestemming
van het Martinus Instituut.

Redactie: G. Oude Groen
A. Stroobant
C. Kuijper
W. Klusman

Prijs: voor 4 nummers per jaar € 16.-
Informatiemateriaal wordt gratis toegestuurd.

Stichting Martinus Centrum
Groot Hertoginnelaan 67
2517 ED Den Haag

Telefoon: 070 - 427 1497
070 - 360 96 32

Postbank rek.nr.: 266 46 92

info@martinuscentrum.nl

www.hetderdetestament.nl

Kamer van Koophandel 41154618